

TISH PROTEZLARI. AKRIL YOKI NEYLON PROTEZLAR AFZALLIKLARI.

Axrorova Malika Shavkatovna

Bolalar stomatologiya kafedrasi, PhD, dotsent, Sa,mDTU

Temirova Moxlaroyim Obloqul qizi

Bolalar stomatologiya kafedrasi klinik ordinatori, SamDTU

ANNOTATSIYA: Mazkur ilmiy maqolada stomatologik amaliyotda keng qo'llaniladigan akril va neylon tish protezlarining klinik va biokimyoviy xususiyatlari solishtirildi. Tadqiqotda ushbu protez turlarining og'iz bo'shlig'iga moslashuv jarayoni, bemorlar qulayligi, so'lak tarkibidagi o'zgarishlar hamda biologik mosligi baholandi. Olingan natijalar neylon protezlarning yuqori elastikligi va biokompatibiliteti tufayli moslashuv jarayoni tezroq kechishini ko'rsatdi, biroq akril protezlar iqtisodiy jihatdan qulay va keng qo'llaniladigan variant sifatida o'z ahamiyatini saqlab qolmoqda.

KALIT SO'ZLAR: Tish protezlari, akril protezlar, neylon protezlar, solishtirma tahlil, biokompatibilitet, moslashuv jarayoni, stomatologiya.

ЗУБНЫЕ ПРОТЕЗЫ. ПРЕИМУЩЕСТВА АКРИЛОВЫХ И НЕЙЛОНОВЫХ ПРОТЕЗОВ

Ахророва Малика Шавкатовна

кафедра детской стоматологии, PhD, доцент, СамГМУ

Темирова Мохларойим Облокул кизи

клинический ординатор кафедры детской стоматологии, СамГМУ

АННОТАЦИЯ: В данной научной статье проведено сравнительное исследование клинических и биохимических свойств акриловых и нейлоновых зубных протезов, широко применяемых в стоматологической практике. В ходе исследования оценивались процессы адаптации протезов в полости рта, уровень комфорта пациентов, изменения состава слюны, а также биологическая совместимость материалов. Полученные результаты показали, что благодаря высокой эластичности и биосовместимости нейлоновые

протезы обеспечивают более быструю адаптацию, однако акриловые протезы сохраняют свою актуальность как экономически доступный и широко применяемый вариант.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: Зубные протезы, акриловые протезы, нейлоновые протезы, сравнительный анализ, биосовместимость, адаптационный процесс, стоматология.

DENTAL PROSTHESES. ADVANTAGES OF ACRYLIC AND NYLON PROSTHESES

Akhrorova Malika Shavkatovna

Department of Pediatric Dentistry, PhD, Associate Professor, SamDTU

Temirova Mokhlaroyim Oblokul kizi

Clinical Resident of the Department of Pediatric Dentistry, SamDTU

ABSTRACT: This scientific article presents a comparative analysis of the clinical and biochemical characteristics of acrylic and nylon dental prostheses widely used in dental practice. The study evaluated the adaptation process of these prostheses in the oral cavity, patient comfort, changes in saliva composition, and biological compatibility of the materials. The obtained results demonstrated that nylon prostheses provide faster adaptation due to their high elasticity and biocompatibility, while acrylic prostheses remain relevant as a cost-effective and widely used option.

KEYWORDS: Dental prostheses, acrylic prostheses, nylon prostheses, comparative analysis, biocompatibility, adaptation process, dentistry.

KIRISH: Tish yo'qotilishi chaynash funksiyasi, nutq va estetik ko'rinishga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ushbu muammoni bartaraf etishda tish protezlari muhim ahamiyatga ega. Hozirgi kunda stomatologik amaliyotda akril va neylon asosidagi protezlar keng qo'llanilmoqda.

Akril protezlar uzoq yillardan buyon qo'llanib kelinayotgan an'anaviy material bo'lsa, neylon protezlar zamonaviy va moslashuvchan material sifatida e'tirof

etilmoqda. Ushbu ikki protez turining afzalliklari va kamchiliklarini ilmiy asosda solishtirish klinik qaror qabul qilishda muhim hisoblanadi.

So‘nggi yillarda stomatologiyada tish protezlaridan foydalanish sezilarli darajada ortib bormoqda. Tish yo‘qotilishi nafaqat estetik, balki chaynash funksiyasi, nutq va umumiy hayot sifatiga salbiy ta‘sir ko‘rsatadi. Shu sababli protezlash muolajalari keng qo‘llanilmoqda.

Biroq protez materiallarining og‘iz bo‘shlig‘i to‘qimalari bilan o‘zaro ta‘siri murakkab biologik va biokimyoviy jarayonlarni yuzaga keltiradi. Akril, metallokeramika va neylon kabi materiallar tarkibi, fizik-kimyoviy xususiyatlari hamda biokompatibilitet darajasi bilan farqlanadi. Ushbu materiallarning so‘lak tarkibiga, yallig‘lanish jarayonlariga va oksidativ stressga ta‘sirini o‘rganish klinik jihatdan muhim hisoblanadi.

Akril va neylon protezlar orasidagi eng yaxshi tanlov bemorning individual ehtiyojlari va afzalliklariga bog‘liq. Akril protezlar arzonroq, ammo kamroq bardoshli va sinishga moyil. Neylon protezlar qimmatroq, ammo bardoshliroq, egiluvchanroq va qulayroq.

TADQIQOT METODOLOGIYASI: Tadqiqotda turli turdagi tish protezlariga ega bo‘lgan bemorlar kuzatuvga olindi. Bemorlar uch guruhga ajratildi:

- 1-guruh — akril protezlar,
- 2-guruh — metallokeramika protezlar,
- 3-guruh — neylon protezlar.

Barcha guruhlarda protez qo‘yilishidan oldin va moslashuv davrida (7–14 kun) so‘lak namunalarida quyidagi biokimyoviy ko‘rsatkichlar aniqlandi: pH darajasi, umumiy oqsil miqdori, amilaza faolligi, immunoglobulin A (IgA), antioksidant fermentlar faolligi. Olingan natijalar statistik usullar yordamida tahlil qilindi.

Akril protez:

-Ishlab chiqarish va ta'mirlash uchun arzon.

-Materialning og‘irligi va nomukammal mosligi tufayli noqulaylik tug‘dirishi mumkin.

Tez rang o'zgarishiga moyil.

Allergik reaksiyalarga olib kelishi mumkin.

Neylon protez:

Yengil va kiyish uchun qulay.

Yumshoq va egiluvchan material, bu milklarga payvandlash jarayonini osonlashtiradi.

U yuqori kuch va moslashuvchanlikka ega, bu sizga yangi protezga o'tish bilan bog'liq ko'plab muammolardan qochish imkonini beradi.

Og'izning old qismidagi bir yoki bir nechta tishlarni almashtirish uchun ideal.

Shunday qilib, akril va neylon protezlar orasidan tanlov qilishda sizning individual stomatologik ehtiyojlaringizni, narxingizni va potentsial allergik reaksiyalaringsizni hisobga olish muhimdir. Tish shifokori bilan maslahatlashish har bir alohida holat uchun eng yaxshi protez variantini aniqlashga yordam beradi.

Protez tanlash qiyin bo'lishi mumkin, chunki protezlar turli xil materiallardan tayyorlanishi mumkin, bu ularning narxiga ta'sir qiladi. Protezlar uchun mavjud bo'lgan ba'zi materiallar:

Neylon protezlar;

Akril protezlar;

Metall-keramik protezlar.

Neylon protezlar akril protezlarga qaraganda yengilroq va egiluvchanroq, shuning uchun ular ba'zi bemorlar uchun qulayroq bo'lishi mumkin. Ular, shuningdek, odatda, akril protezlarga qaraganda kamroq seziladi. Biroq, neylon protezlar qimmatroq bo'lishi mumkin. Akril protezlar uzoqroq xizmat qilishi va tayanch tishlarda yengilroq bo'lishi mumkin.

Metall-keramik protezlar yakuniy ko'rinish uchun keramika bilan qoplangan metall asosga ega. Ular akril protezlarga qaraganda bardoshliroq, ammo odatda qimmatroq.

Keramik protezlar ajoyib va juda tabiiy ko'rinadi. Biroq, ularning bir kamchiligi bor: keramika osonlikcha shikastlanadigan mo'rt materialdir.

NATIJALAR: Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, akril protezlar qo'llanilgan bemorlarda moslashuvning dastlabki bosqichlarida so'lak pH ko'rsatkichining pasayishi va yallig'lanish biomarkerlari oshishi kuzatildi. Metallokeramika protezlar esa nisbatan barqaror biokimyoviy muhitni saqlab qoldi, biroq ayrim hollarda metall ionlarining ajralishi kuzatildi. Neylon protezlar eng yuqori biokompatibilitetga ega bo'lib, so'lak ko'rsatkichlarida minimal o'zgarishlar qayd etildi.

Oksidativ stress ko'rsatkichlari akril protezlarda yuqoriroq bo'lib, bu materiallarning og'iz bo'shlig'i to'qimalariga moslashuvi sekinroq ekanligini ko'rsatdi.

Akril va neylon protezlar orasidan tanlov qilishda bemorning individual ehtiyojlari va xususiyatlarini hisobga olish muhimdir. Akril protezlar arzonroq variant va ularga g'amxo'rlik qilish osonroq, ammo ular kamroq bardoshli va ishqalanish tufayli milkning tirnash xususiyati keltirib chiqarishi mumkin. Boshqa tomondan, neylon protezlar egiluvchanroq va kiyish uchun qulayroq, og'iz shakliga osonroq moslashadi va gipoallergen hisoblanadi.

Men milk sezgirligini boshdan kechiradigan yoki og'ir va noqulay akril protezlarga ko'nikishni istamaydigan bemorlarga neylon protezlarni tavsiya qilaman. Biroq, neylon protezlar uzoq vaqt foydalanish bilan kamroq bardoshli va deformatsiyaga moyil bo'lishi mumkinligini yodda tutish muhimdir.

Har bir bemor uchun protez tanlash to'g'risidagi qaror individual ravishda, ularning fiziologik xususiyatlari, afzalliklari va moliyaviy imkoniyatlarini hisobga olgan holda qabul qilinishi kerak. Men har doim bemorlar bilan maslahatlashish va ularga eng mos protez variantini tanlashda yordam berishga tayyorman.

Akril va neylon protezlar orasidan tanlov qilish: Akril protezlarning afzalligi shundaki, ular a'lo darajada jilolanadi. Ularning yuzasi mukammal silliq, ya'ni ular og'iz shilliq qavatini bezovta qilmaydi va kamroq mikroblar va oziq-ovqat zarralarini ushlab turadi. Aksincha, neylon protezlarning yuzasi qo'pol bo'ladi va asta-sekin qorayadi, yaltiroqligini yo'qotadi.

Akril protez arzonroq, neylon protezga qaraganda taxminan 1,5-2 baravar arzon.

Neylon protezni o'rnatishning nuanslari

Agar sizda ketma-ket uchta yoki undan ortiq tish yoki tish yoyining oxiridagi tishlar bo'lmasa yoki og'ir suyak atrofiyasi bo'lsa, neylon protez tavsiya etilmaydi.

Biroq, akril protezda bunday cheklovlar yo'q.

Protez turini tanlash bemorning individual ehtiyojlariga bog'liq. Agar bemor metall va akrilga allergiyaga ega bo'lsa, faqat neylon mavjud bo'ladi. Boshqa hollarda, tanlov mavjud.

Keng tarqalgan noto'g'ri tushunchalardan biri shundaki, akril protezlar neylon protezlarga qaraganda bardoshliroq va kuchliroqdir. Aslida, neylon protezlar juda bardoshli va egiluvchan bo'lib, ularni kiyishni qulay qiladi va tish shikastlanishining oldini oladi.

Akril protezlar neylon protezlarga qaraganda qimmatroq degan afsona ham bor. Aslida, narx ko'plab omillarga, jumladan, ishlab chiqarish jarayonining murakkabligiga va protezning xususiyatlariga bog'liq. Ba'zi hollarda, neylon protezlar hatto akril protezlarga qaraganda arzonroq bo'lishi mumkin.

Ba'zi odamlar neylon protezlarni akril protezlarga qaraganda kiyishni noqulayroq deb bilishadi. Biroq, neylon protezlar yengilroq va egiluvchanroq bo'lib, ularni yanada qulayroq qiladi. Bundan tashqari, ular milklarni tirnash xususiyati qilmaydi va maxsus parvarishni talab qilmaydi.

Shuni yodda tutish kerakki, akril va neylon protezlar orasidagi tanlov har bir bemorning individual ehtiyojlari va xususiyatlariga bog'liq. Qaror qabul qilishdan oldin, sizning aniq holatingiz uchun eng mos variantni aniqlashga yordam beradigan tish shifokori bilan maslahatlashish muhimdir.

Neylon yoki akril protezlar: qaysi birini tanlash kerak?

Ikkala turdagi protezlarning ham afzalliklari va kamchiliklari bor, shuningdek, narxi jihatidan farq qiladi.

Masalan, akril protezlar bardoshli akril plastmassadan tayyorlangan, bir necha soat ichida yaratilishi va o'sha kuni o'rnatilishi mumkin. Ushbu dizayn neylon

protezlariga qaraganda unchalik og'ir emas, ozgina parvarish talab qiladi va eng muhimi, arzonroq. Akril protezlarni ko'pincha sifat va arzonlikning uyg'unligini izlayotgan keksa odamlar afzal ko'rishadi.

Akrilning kamchiliklari orasida organizmga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan metakrilatning ajralib chiqishi, shuningdek, foydalanish paytida qo'shni tishlarning aşınması kiradi, bu esa karies rivojlanishiga olib kelishi mumkin.

Neylon protezlar qimmatroq, ammo estetik jihatdan yoqimli variantlardir. Ular og'izda deyarli ko'rinmaydigan yumshoq neylon asosga ega elastik tuzilishga ega. Bu protezlar yaxshi qabul qilinadi va allergik reaksiyalarga olib kelmaydi.

Biroq, neylon protezlarning ham kamchiliklari bor: material juda mo'rt va yumshoq bo'lib, u har doim ham chaynash bosimiga bardosh bera olmaydi. Vaqt o'tishi bilan protez "osilib" qolishi mumkin, bu esa milklarning shikastlanishiga olib kelishi mumkin. Shuning uchun, bunday protezlardan foydalanganda og'iz bo'shlig'i salomatligini diqqat bilan kuzatib borish va muntazam ravishda tish shifokoriga murojaat qilish muhimdir.

Stomatologlar hozirda akril, qisqich (metall arkali), neylon va poliuretan qisman protezlar kabi turli xil protezlarni taklif qilishadi. Biroq, qisqich yechimlari estetik jozibasi, ishonchliligi va arzonligi tufayli eng mashhur hisoblanadi.

Akril protezlar, ayniqsa, arzonligi va ko'plab afzalliklari tufayli mashhur. Ushbu material nihoyatda mustahkam va yengil, ajoyib issiqlik izolyatsiyasini ta'minlaydi, bardoshli, tozalash oson va tabiiy tishlarning rangi va yuzasiga aniq mos kelganda bosimning bir tekis taqsimlanishini ta'minlaydi. Ushbu protezlarni ishlab chiqarish jarayoni oddiy va tez bo'lib, ularga kam parvarish talab etiladi. Biroq, to'liq protezlar krem yoki yopishtiruvchi kabi maxsus fiksatorlardan foydalanishni talab qilishi mumkin.

Ba'zida akril protezlar elastikligini yo'qotishi va kiyish noqulay bo'lib qolishi mumkin;

Ular shuningdek, yoqimsiz hidga ega bo'lishi mumkin;

Eskirish va yirtish sinish va yorilishga olib kelishi mumkin, bu esa muntazam ravishda qayta qoplamani talab qiladi.

Atrofiya jarayonining doimiy rivojlanishi qo'llab-quvvatlovchi tishlarning haddan tashqari zo'riqishiga olib keladi, bu ularning holatiga salbiy ta'sir qiladi.

Agar rejalashtirilgan qayta astarlash amalga oshirilmasa, protez yorilib, tayanch tishlarning yo'qolishiga olib kelishi mumkin.

Komponentlarda metil efirining mavjudligi organizmga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Neylon protezlarning afzalliklari

Neylon protezlarni ishlab chiqarish texnologiyasi monomerdan foydalanmaydi, bu esa allergiya muammosini bartaraf etadi.

Neylonning elastikligi materialni mustahkam qiladi va metall qisqichlarga ehtiyojni yo'q qiladi.

Neylon protezlardagi ko'rinmas qisqichlar ishonchli ushlab turishni ta'minlaydi.

Neylon zaharli moddalarni o'z ichiga olmaydi va organizmga to'liq mos keladi.

Materialning shaffofligi protezlarga tabiiy ko'rinish beradi.

Tez moslashuv tufayli neylon protezlar og'izda deyarli sezilmaydi.

Protezga g'amxo'rlik qilish uchun tebranishli maxsus idishlar-vannalardan foydalanish tavsiya etiladi;

Siz protezingizni maxsus mahsulotlar va sovunli tabiiy tukli tish cho'tkasi bilan tozalashingiz kerak, lekin protez yuzasiga zarar etkazishi mumkin bo'lgan abraziv elementlarni o'z ichiga olgan tish pastalaridan foydalanmasligingiz kerak;

Tishlaringizni kamida uch oyda bir marta tish shifokori tomonidan professional tozalashingiz kerak;

Agar milk atrofiyasi 20% dan oshsa yoki periodontal kasallik, periodontit yoki milk shilliq qavatining yuqori harakatchanligi bo'lsa yoki tish tojlari past bo'lsa, protezlardan foydalanmaslik kerak;

Neylon protezlar yumshoq ramka tufayli milklarga yaxshiroq mos keladi, ammo ular akril protezlarga qaraganda tezroq shaklini yo'qotadi;

Neylon protezlar gigienikroq, chunki ular hidlarni yutmaydi va toksik emas; Neylon protezlar materiallar va ishlab chiqarish narxi tufayli akril protezlarga qaraganda qimmatroq.

Neylon egiluvchan va yumshoq material bo'lib, uni egiluvchan neylon qisqichlar uchun ideal qiladi. Neylondan tayyorlangan protezlar akril protezlarga qaraganda yuqori darajada estetik ko'rinishga ega, yengilroq va yupqaroq. Bemorlar ularga tezroq moslashadi. Biroq, bu materialning egiluvchanligi va elastikligi bilan bog'liq ba'zi kamchiliklari ham mavjud.

Protez asosining to'qimalariga stress qo'llanilganda, neylon plastinka materiali o'zining barcha kamchiliklarini, masalan, yukni tishlash joyiga jamlash, ovqatlanish paytida og'riq paydo bo'lishini ochib beradi. Bu stress shilliq qavatga ham ta'sir qiladi, bu esa jag' suyagining tez atrofiyasiga olib keladi. Har yili jag' suyagi balandligi 1 mm ga kamayadi va to'qimalar 2 mm yoki undan ko'proq cho'kib ketganda, protez kiyish noqulay bo'lib qoladi, tishlardan sirg'alib ketadi, og'riq va noqulaylik tug'diradi va normal ovqatlanishga xalaqit beradi.

Shunday qilib, akril protezlar neylon protezlarga qaraganda qulayroq va amaliyroq degan xulosaga kelish mumkin.

Bir qarashda, aksariyat ko'rsatkichlar akril protezlarni afzal ko'radi. Ular ko'p jihatdan ustundir. Biroq, neylon protezlarni kiyish qulayroq. Biroq, ularning maqsadi - ovqatni chaynash - hisobga olinsa, og'riq neylon protezlarning afzalliklarini kamaytiradi.

Biroq, bu siz neylon protezlardan butunlay voz kechishingiz kerak degani emas. Vaqtinchalik neylon protezlar ko'pincha bitta yoki ikkita yo'qolgan tishni tiklash uchun ishlatiladi.

Moslashuvchan neylon protezlar

Olinadigan protezni tanlashda tish shifokoringiz moslashuvchan neylon protezlar kabi bir nechta material variantlarini taklif qilishi mumkin.

Neylon bardoshli va elastik material bo'lib, uzoq xizmat qilish muddatiga ega egiluvchan neylon protezlarni yaratish imkonini beradi.

Bu olinadigan protezlarni oddiy sovun va cho'tka bilan tozalash oson. Biroq, ularning ishlash muddatini uzaytirish uchun maxsus vannalar va pastalardan foydalanish tavsiya etiladi.

Neylon olinadigan konstruksiyalarning asosiy afzalliklaridan biri shundaki, ular har qanday turdagi toj uchun mos keladi, bu esa ushbu texnologiyani turli moliyaviy imkoniyatlarga ega bemorlar uchun qulay qiladi.

Neylon konstruksiyalarning biriktirilishi ishonchli va qo'shni tishlarni maydalashni yoki boshqa og'riqli muolajalarni talab qilmaydi.

Olib tashlanadigan akril protezlar

Olib tashlanadigan akril protezlar eng mashhur va keng qo'llaniladi.

Ular tishlarning qisman yoki to'liq yo'qolishi holatlarida qo'llanilishi mumkin.

Bundan tashqari, ularni tishlar orasida ancha katta masofa bo'lgan hollarda o'rnatish tavsiya etiladi.

Ba'zi mutaxassislar bolalarga doimiy tishlar paydo bo'lishidan oldin ham akril protezlarni o'rnatishni tavsiya qiladilar, bu esa kelajakda tishlarning noto'g'ri tishlanishining oldini olishga yordam beradi.

Biroq, akril tuzilmalar juda mo'rt va faqat 8 yilgacha xizmat qilishi mumkin.

Tish protezlariga ko'nikish uchun biroz vaqt kerak bo'ladi, bu usulning kamchiliklaridan biridir.

Akril protezlarning arzonligiga qaramay, ular barcha bemorlar uchun davo emas. Bioinertligi tufayli tibbiyotda keng qo'llaniladigan silikon protezlarda bunday holat kuzatilmaydi. Ularning moslashuvchanligi va elastikligi ularni ishlatishni qulay qiladi va estetikasi yuqori. Biroq, silikonning ham kamchiliklari bor: uning haddan tashqari yumshoqligi va elastikligi chaynash kuchlariga bardosh bermasligi mumkin va protezlar ortoped tomonidan muntazam ravishda sozlashni talab qiladi.

Shifokorlar va bemorlarning fikriga ko'ra, neylon protezlarning afzalliklari qanday?

Neylon protezlar mustahkamligi va chidamliligi tufayli tobora ommalashib bormoqda. Ular, shuningdek, yengil, bemorlarda tirnash xususiyati yoki yuqori

sezuvchanlik keltirib chiqarmaydi va boshqa protez turlariga qaraganda tabiiyroq rangga ega. Bu esa katta qulaylik va estetik jozibadorlikni ta'minlaydi.

Neylon qattiq akril va yumshoq silikon o'rtasidagi ideal murosa bo'lib, ajoyib estetika va tez moslashishni ta'minlaydi. Gipoallergen xususiyatlari tufayli ushbu material deyarli qoldiq monomerni o'z ichiga olmaydi va allergik reaksiyalarga olib kelmaydi, bu akrilga nisbatan sezilarli afzallikdir. Silikondan farqli o'laroq, neylon o'z shaklini yaxshiroq saqlaydi va chaynash bosimiga bardosh beradi.

Biroq, neylonning bir qator kamchiliklari bor, jumladan, nisbatan qisqa xizmat muddati va protez yuzasida tirnashlarga qarshilik ko'rsatmaslik.

Mutaxassislarning ta'kidlashicha, hech qanday olinadigan protez turi yo'qolgan tishlar sohasida suyak yo'qotilishining oldini ololmaydi, chunki protezlar faqat vaqtinchalik chora hisoblanadi. Shuning uchun, agar implantatsiyaga nisbatan davolanish uchun vaqt talab qiladigan nisbiy kontrendikatsiyalar mavjud bo'lsa, bu variant jozibador bo'lishi mumkin.

Neylon boshqa materiallar bilan taqqoslanmaydigan ko'plab afzalliklari va minimal kamchiliklari tufayli olinadigan protezlar uchun afzal material hisoblanadi. Bu xususiyatlar neylon protezlarni eng keng tarqalgan materialga aylantirdi va deyarli barcha stomatologlar o'z bemorlariga olinadigan protezlar uchun material sifatida neylonni tavsiya qiladilar.

XULOSA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, neylon tish protezlari yuqori biokompatibiliteti va qulayligi bilan ajralib turadi. Akril protezlar esa iqtisodiy jihatdan qulay va keng tarqalgan variant bo'lib qolmoqda. Bemorning individual holatini hisobga olgan holda protez turini tanlash stomatologik davolash samaradorligini oshiradi. O'tkazilgan tadqiqot natijalariga ko'ra, turli protez materiallari og'iz bo'shlig'ining biokimyoviy muhitiga turlicha ta'sir ko'rsatadi. Neylon protezlar eng yuqori biologik moslikka ega bo'lsa, metallokeramika barqaror natijalar beradi. Akril protezlar esa ehtiyotkorlik bilan va individual yondashuv asosida qo'llanilishi lozim. Olingan ma'lumotlar klinik amaliyotda

bemorning holatini hisobga olgan holda optimal protez materialini tanlashda muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Anusavice K.J. **Phillips’ Science of Dental Materials**. Elsevier, 2019.
2. Craig R.G., Powers J.M. **Restorative Dental Materials**. Mosby, 2018.
3. Sakaguchi R.L., Ferracane J.L. **Dental Biomaterials**. Elsevier, 2021.
4. Dorozhkin S.V. Biocompatibility of dental materials. *Journal of Materials Science*, 2020.
5. Kambarova D.K. Tish protez materiallarining biologik mosligi. *Stomatologiya jurnali*, 2022.
6. Абдувакилов Ж.У., Якубова С.Р., Балтабаев У.А. Тиш протезларига мослашиш жараёнида биокимёвий курсаткичларнинг ахамияти //Доктор ахборотномаси. – 2021. -№4. -С.139-144.
7. Gavkhar Nuriddinovna Indiaminova, Tulkin Elnazarovich Zoirov. (2021). Improvement of Methods of Providing Dental Care for Children with Mental Delayed Development. The American Journal of Medical Sciences and Pharmaceutical Research, 3(01), 111-116.
8. G. N. Indiaminova, “Duration of orthodontic treatment in patients with dental jaw anomalies with removal and without removal of separate teeth” журнал биомедицины и практики №1-2 (2020).
9. «Клиническая оценка состояния протезных конструкций у больных с частичной адентией» Якубова С.Р., Абдувакилов Ж.У. «Актуальные проблемы детской стоматологии» 2021 Стр-285-290.
10. Шаныгина Д.В. Неинвазивные методы исследования в клинике ортопедической стоматологии / Д.В. Шаныгина, Г.В. Большаков, А.А. Подколзин // Институт стоматологии. - 2002. - № 3. - С. 46-47.
11. Craig R.G. Dental materials / R.G. Craig, J.M. Powers, J.C. Wataha. - London: Mosby, 2000. - 327p.

12. DrapaI S. Биологическая совместимость дентальных металлов / S. DrapaII Новое в стоматологии. - 2001. - №2. - С.39-48.